

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

obs De Voorzaan

Plaats : Zaandam
BRIN nummer : 19BV|C1
Onderzoeksnummer : 281881
Datum onderzoek : 2 en 3 februari 2015
Datum vaststelling : 6 mei 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	12
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	16

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

De Voorzaan heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De school haalt voldoende eindresultaten.
- Het lesgeven van de leraren is voldoende.
- De school kent een prettig schoolklimaat.
- De school meet regelmatig of leerlingen zich veilig voelen en handelt adequaat bij problemen op dit gebied.
- De directie stuurt de kwaliteitszorg voldoende aan. De leraren zijn betrokken bij de kwaliteitsverbetering.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

De cognitieve eindresultaten van de leerlingen van basisschool De Voorzaan zijn voldoende. In de afgelopen drie jaar liggen de resultaten van de leerlingen eenmaal boven de ondergrens, te weten in 2014. De prognose van de huidige groep 8 is positief. De school kan zich ontwikkelen in de manier waarop ze inzichtelijk maakt wat het beheersingsniveau van de leerlingen is in de overige vakgebieden en van het brede TOP (Toekomstverbredend Onderwijs Programma) aanbod van de school.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

Basisschool De Voorzaan biedt de leerlingen een breed aanbod en maakt gebruik van eigentijdse methoden voor de kernvakken. De school onderscheidt zich door haar muziekonderwijs en het TOP-onderwijs. De ouders geven aan dat de leerlingen er veel van leren. De leerlingen bevestigen dit: zij zijn er trots op. De school kan het taalaanbod in groep 1 en 2 verder ontwikkelen. Ook liggen er kansen om de leeromgeving in de overige groepen meer taalrijk in te richten.

Daarnaast kan zij het aanbod voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben versterken.

De leraren houden zicht op de ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen, observaties, leerlingenwerk, gesprekken en rapportages. Ze gebruiken de informatie van de toetsen en hun observaties om het onderwijs af te stemmen op het niveau en de ontwikkeling van de leerlingen. Hiaten of een ontwikkelingsvoorsprong zijn aanleiding tot extra ondersteuning, begeleiding of externe zorg.

De leraren hanteren de cyclus van 'evalueren, analyseren, doelen stellen en aanpak bepalen' systematisch. De school kan deze cyclus op twee onderdelen versterken. In de eerste plaats kan de analyse van de informatie die over een leerling verzameld is scherper. De vraag 'waarom valt deze leerling uit?' wordt nu nog onvoldoende beantwoord en de ondersteuning is te veel gebaseerd op louter de toetsresultaten. De leraren kunnen bij de analyse ook de informatie die in het groepsoverzicht staat beter benutten. De leraren evalueren de geboden ondersteuning regelmatig. Zij kunnen echter meer gebruik maken van de gegevens uit deze evaluaties. Wanneer ze niet alleen nagaan of een doel is bereikt maar ook wat daar aan heeft bijgedragen, kunnen de evaluaties meer richting geven aan het vervolg van de begeleiding. Ook de consequenties van de evaluatie voor de dagplanning is te summier zodat niet altijd duidelijk is wat na een periode van zorg en ondersteuning de vervolgaanpak is.

Voor een aantal leerlingen die extra ondersteuning nodig krijgen, is er een ontwikkelingsperspectief. De kwaliteit van deze perspectieven kan verbeterd worden door nauwkeuriger de doelen en het aanbod te formuleren.

Het didactisch handelen van de leraren is op orde. De leerlingen letten tijdens de uitleg op en zijn geconcentreerd aan het werk. De leraren zijn geschoold in het hanteren van technieken om op basis van hoge verwachtingen effectief les te geven en alle leerlingen bij de les te betrekken. Hoewel hiervan al mooie voorbeelden te zien zijn, kan het team zich als geheel in het toepassen ervan nog verder ontwikkelen. Ook kunnen de leraren de manier waarop ze feedback geven aan de leerlingen versterken. Zij kunnen de ronde langs de zelfstandig werkende leerlingen bijvoorbeeld, beter benutten door te controleren of de leerlingen daadwerkelijk leren en zo nodig direct bijsturen.

De afstemming van de instructie op de behoefte van de individuele leerling kunnen de leraren ook verbeteren. Soms moeten de leerlingen te lang luisteren naar de klassikale uitleg terwijl zij al zelfstandig aan het werk kunnen.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat			•	
3.2	Veiligheid			•	

Er is sprake van een veilig schoolklimaat en de leraren en de directie geven aan trots te zijn op de sfeer op school. Dit geldt voor beide locaties van De Voorzaan. Er zijn duidelijke regels, de leraren leren hun leerlingen sociale vaardigheden en tonen voorbeeldgedrag. Er is een anti-pestprotocol en de school heeft een programma om de sociale vaardigheden van de leerlingen te vergroten. Verder gaat de school ook regelmatig na hoe het staat met de veiligheidsbeleving van de leerlingen en leraren. Uit de laatste meting komt naar voren dat leerlingen en leraren zich veilig voelen binnen de school. Leraren bevestigen dit tijdens het teamgesprek en ouders met wie gesproken is geven aan dat hun kinderen graag naar school gaan. Een ontwikkelpunt voor de school is om de hoge verwachtingen die men van de leerlingen heeft ook uit te spreken en er naar te handelen in de dagelijkse schoolpraktijk.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

Het team van De Voorzaan handelt op basis van een duidelijke visie. De directie heeft ambities en weet hoe zij de school wil profileren. De schoolleiding en de leraren werken samen om deze ambities vorm te geven. Verbeteractiviteiten worden planmatig aangepakt. Tweemaal per jaar evalueert de school de effecten van de ingezette onderwijsinhoudelijke verbeteractiviteiten. De analyses van deze verbeteractiviteiten kunnen scherper zodat de directie doelgerichte vervolgacties kan uitzetten. De leerresultaten van de leerlingen worden op school- en groepsniveau geëvalueerd. De school kan zich ontwikkelen in het reflecteren op en formuleren van leerdoelen die passen bij de leerlingenpopulatie. Zo kan de school nagaan of de doelen ambitieus genoeg zijn, of dat wellicht voor een vakgebied of bepaalde groepen de lat hoger kan liggen. Verder legt de school toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over haar ambities, doelen en resultaten. Ouders signaleren hierin een duidelijke verbetering ten opzichte van enkele jaren geleden.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op De Voorzaan.

Daarnaast heeft de inspectie de school gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

De directie en het bestuur hebben het als een prettig en constructief bezoek ervaren en kunnen zich voor het overgrote deel vinden in het verslag.

Twee prettige zaken om te melden zijn:

1. De opbrengsten van groep 8 zijn ook in 2015 voldoende
2. Het team heeft voor volgend jaar het analyseren als speerpunt voor de gezamenlijke scholing gekozen.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook De Voorzaan.

Op 2 februari 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleiders en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen.

Op 3 februari 2015 hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONTWIKKELINGSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGBIED 3: KLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.